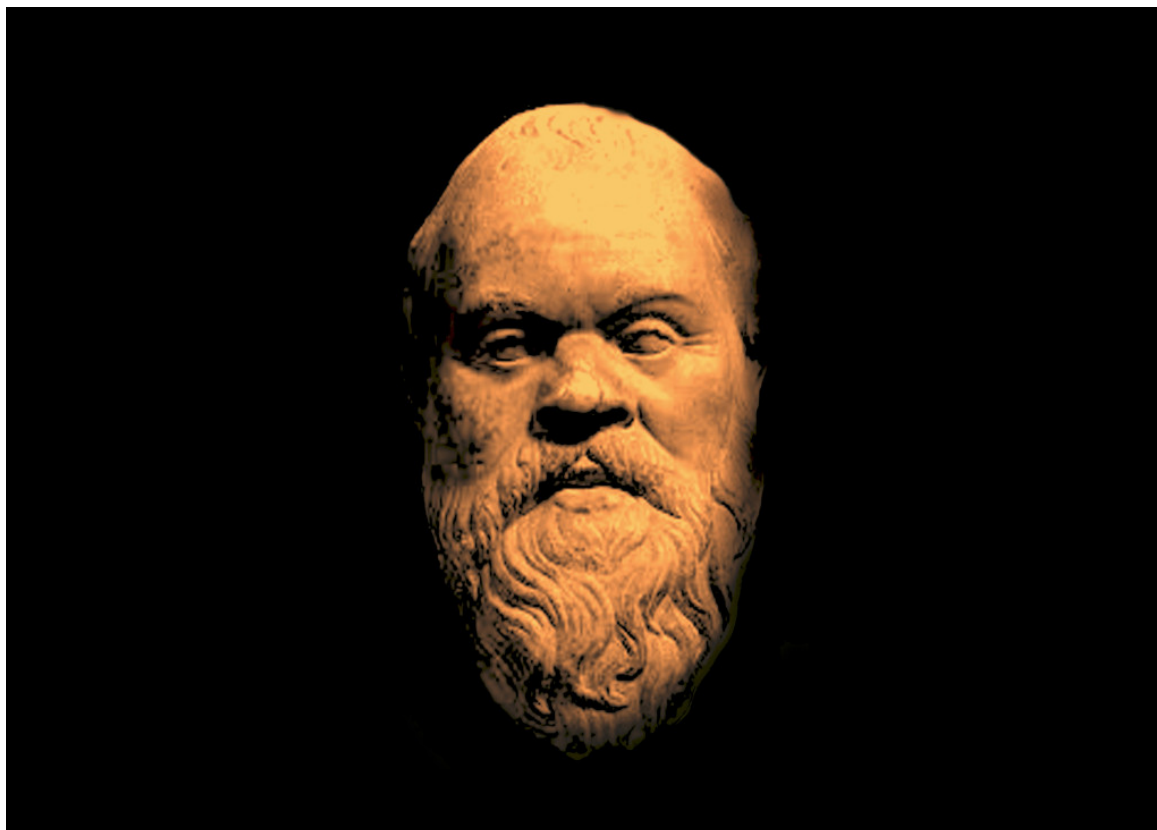

Πλάτωνος, Απολογία Σωκράτους

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

«Η δίκη του Σωκράτη -η οποία είχε μια ξεκάθαρη πολιτική διάσταση και που για κάποιους ήταν σχεδόν μια τραγωδία, μια σύγκρουση, δηλαδή, στην οποία και οι δύο πλευρές (φαίνεται να) είχαν δίκιο- αποτελεί ιστορικό γεγονός. Έγινε το 399π.Χ., τέσσερα χρόνια μετά την κατάλυση της τυραννίας των Τριάκοντα και την επάνοδο της δημοκρατίας. Ο Σωκράτης κατηγορείται ότι δεν αναγνωρίζει και δεν πιστεύει στους θεούς της πόλης, ότι εισάγει νέες θεότητες και ότι διαφθείρει τους νέους. Τίμημα: θάνατος! Ο Πλάτων -μαθητής του Σωκράτη και παρών στην δίκη- με το κείμενό του, την Απολογία Σωκράτους, θέλει να αποδείξει όχι μόνον την αθωότητα του Σωκράτη, αλλά και την ηθική του μεγαλοσύνη. Θέλει να εξασφαλίσει την αθώωση του Δασκάλου του, από το δικαστήριο της ιστορίας».

Σωκράτης, Φωτογραφία της παράστασης

Το έργο ανεβαίνει σε μετάφραση Αλέξανδρου Μωραϊτίδη, μουσική Χρήστου Λεοντή, δραματουργική επεξεργασία Ματίνας Μοσχόβη, σκηνοθεσία και ερμηνεία Κωνσταντίνου Κωνσταντόπουλου, στη φωνή του Μέλητου ο Ορέστης Τρίκας, βοηθοί σκηνοθέτη - εκτέλεση και οργάνωση παραγωγής Κωστή Σαββιδάκης, Άννυς Ζερβού, Χιόνιας Χιωτέλλη, φωτισμοί Μανώλη Μπράτση και φωτογραφία Θεανώς Μανουδάκη. Πρόκειται για μία παραγωγή του θεάτρου Συν Κάτι σε συμπαραγωγή με το θέατρο Αλκμήνη, κάθε Δευτέρα και Τετάρτη, στις 6.30 στο θέατρο Αλκμήνη, Αλκμήνης 8, στο Γκάζι.

Ο Κωνσταντίνος Κωνσταντόπουλος είναι ένας πολύ ξεχωριστός ηθοποιός, που δεν διστάζει ακόμη και σε δύσκολες εποχές, να σκηνοθετεί και να ερμηνεύει έργα που θα μπορούσε να πει κανείς ότι δεν είναι καθόλου εμπορικά. Πέρυσι ήταν ο «Μέγας Ιεροεξεταστής». Φέτος η Απολογία του Σωκράτη του Πλάτωνα. Ο Κωνσταντίνος Κωνσταντόπουλος άλλωστε όπως έχει δηλώσει ο ίδιος, πρώτα απ' όλα είναι δάσκαλος (υποκριτικής) και μέσα απ' αυτήν την αγαπητική σχέση με τους μαθητές του, θέλει να τους μεταδώσει αξίες και ιδέες διαχρονικές. Αυτό κάνει και μέσα από το θέατρο. Στο παρελθόν συνεργάστηκε με μεγάλους σκηνοθέτες διαγράφοντας μια λαμπρή πορεία, στο καλλιτεχνικό στερέωμα. Αυτό όμως που κάνει τον Κωνσταντίνο Κωνσταντόπουλο να ξεχωρίζει είναι η ανάγκη που έχει ο ίδιος να εκφραστεί και να δημιουργήσει πέρα από τις καθιερωμένες «φόρμες» και τις ευκολοχώνευτες συνταγές θεατρικών επιτυχιών.

«Λένε πως: «και μόνον το κείμενο Απολογία Σωκράτους, του Πλάτωνα να μας είχε σωθεί, θα ήταν αρκετό για να δείξει το μεγαλείο της ψυχής και του πνεύματος του Σωκράτη και να δικαιώσει την φήμη του στους αιώνες. Το ασίγηστο πάθος του για την δικαιοσύνη, η μεγαλοψυχία του, η πνευματική του ρώμη, και η εγκαρτέρηση αποτελούν μήνυμα εσαεί. ...Και μόνον με την απολογία του ο Σωκράτης είναι απλώς «μεγάλος».

Ο Σωκράτης υπήρξε ο αθηνολάτρης-φιλόσοφος όλων των εποχών. Λάτρευε την Αθήνα όσο κανένας άλλος. Αναγνώριζε ότι μόνον εκεί μπορούσε να κάνει φιλοσοφία, όπως αυτός την έκανε. Έταξε σκοπό της ζωής του να κρατά άγρυπνη την ηθική συνείδηση των συμπολιτών του, να τους ξυπνά δηλαδή από τον πνευματικόν τους λήθαργο και να κεντά σαν «αλογόμυγα» την Αθήνα της εποχής του, που ήταν τότε σαν «ίππος, ευγενής μεν και γενναίος, «όστις, όμως, ένεκα του μεγαλείου του αυτού, πολύ χαύνος είναι και νωθρός και έχει ανάγκην κανενός κεντρίσματος, καμμιάς αλογόμυγας, διά να εξεγείρεται και να εξυπνά». (Απολογία)

Απολογία Σωκράτους, με τον Κωνσταντίνο Κωνσταντόπουλο

Κι όμως, η Αθήνα -η «Ελλάδος παιδείσεις» του Περικλή- τον κατηγόρησε (για ασέβεια, αθεΐα, και διαφθορά των νέων), τον καταδίκασε και τον θανάτωσε! Χρεώθηκε έτσι η Αθήνα, και μάλιστα η αθηναϊκή δημοκρατία, έστω και στην παρακμή της -εξαιρετικά εύθραυστη και καχύποπτη μετά τον καταστροφικό τού γοήτρου της Πελοποννησιακό πόλεμο- ένα ασυγχώρητο μίσμα, με το έγκλημα κατά της αρετής και της φιλοσοφίας που διέπραξε με την θανατική καταδίκη του Σωκράτη.

Λένε πως : «η γνώση μας για τον Σωκράτη είναι θέμα σωκρατικής ειρωνείας. Το μόνο που ξέρουμε με βεβαιότητα για αυτόν είναι ,ότι δεν ξέρουμε τίποτα». Έτσι ο καθένας μας, ίσως, έχει έναν δικόν του Σωκράτη... Και ο κάθε μελετητής -άρα: και ο κάθε καλλιτέχνης- είναι υποχρεωμένος να παίρνει συνεχώς θέση και να κάνει τις επιλογές του...

Τόσο όμως ξέρουμε: πως πρώτος αυτός -ο μεγάλος ηθικός φιλόσοφος- στράφηκε στον άνθρωπο και στην ανθρώπινη ψυχή, δοσμένος στην αποστολή του να «κάνει ηθικούς» τους συνόντες του. Έχοντας την θέση πως «ο ανεξέταστος βίος ου βιωτός ανθρώπω», ο απερίσκεπτος, δηλαδή, και ανεξέταστος βίος δεν είναι βίος αντάξιος του ανθρώπου (Απολογία), προσπαθούσε με την μαιευτική τέχνη και την διαλεκτική να κάνει τους συμπολίτες του να ανακαλύψουν το αληθινό νόημα των αρετών και των αξιών. Έβλεπε την ηθική ως τέχνη της ζωής και «έπραττε τα πολιτικά χωρίς να κάνει πολιτική», διεκδικώντας για τον εαυτόν του ένα είδος

ηθικής και πολιτικής ελευθερίας -ατομικής ελευθερίας απέναντι στην κοινότητα- που καμία ελληνική κοινωνία της κλασσικής εποχής δεν θα μπορούσε να παραχωρήσει σε οποιοδήποτε μέλος της».

Κατερίνα Χουζούρη